

2020-12-16

Sveriges regering

Sveriges riksdag

Europeiska kommissionen

Europaparlamentet

Europaforum Norra Sveriges synpunkter på utkastet till delegerade akter om hållbar finansiering – EU:s klassificeringssystem för gröna investeringar

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvara ta norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

Europaforum Norra Sverige står bakom strävan att skapa ett klimatneutralt Europa 2050 och att EU genom taxonomin arbetar för att stimulera hållbara investeringar som bidrar till den gröna omställningen och att man genom de delegerade akterna definierar kriterier för hur finansmarknaden ska agera för att EU:s klimat- och miljömål ska uppfyllas.

Dessvärre ger de nu föreslagna delegerade akterna från EU-kommissionen anledning till oro för utvecklingen i norra Sverige och för Sveriges klimatarbete överlag, då den försvårar investeringar i förnybara energikällor.

EFNS vill därför ge följande synpunkter:

- **Taxonomin kriterier får alltför omfattande konsekvenser för att beslutas genom en delegerad akt**
- **Förlängd samråd tid för den delegerade akten krävs för en grundlig analys**
- **Taxonomin bör synkroniseras med annan klimat- och miljölagstiftning på EU-nivå**
- **Bedömningen av hållbarhet måste ta hänsyn till regionala skillnader**
- **Sveriges skogsbestånd ökar stadigt och det aktiva och hållbara skogsbruket är avgörande i EU:s gröna omställningsarbete och bör definieras som hållbart även inom EU:s taxonomi**
- **Kolbalansen ska inte beräknas på enskilda skogsbestånd eller över en kort tidsperiod**
- **Bioenergi och biodrivmedel är avgörande i klimatarbetet och bör därför inte betecknas som en övergångsteknologi**
- **Kriterierna för vattenkraft i den delegerade akten bör vara synkroniserade med rambdirektivet för vatten**

Generella synpunkter

Taxonomin kriterier får alltför omfattande konsekvenser för att beslutas om genom en delegerad akt

Hållbarhetskriterierna i taxonomin kommer att bli starkt styrande för framtida investeringar i EU. Kriterierna kommer direkt att påverka hur banker och kreditinstitut väljer att låna ut pengar och hur finansmarknaden väljer att investera. Kriterierna kan också komma att påverka andra EU-fonder, statsstödsregler et cetera. Det till kommissionen delegerade ansvaret att besluta om de tekniska specifikationerna för hållbarhetskriterier kan tyckas handla om detaljer, men i själva verket har den exakta utformningen av dessa specifikationer en mycket stor påverkan och EFNS anser inte att EU-kommissionen ensam bör ges mandatet att besluta om dessa.

Förlängd samrådstitid för den delegerade akten krävs för en grundlig analys

Den delegerade akterna omfattar över 500 sidor tekniska detaljer kring många olika områden. Det är inte realistiskt att verksamheter som berörs av regleringen ska hinna analysera förslaget konsekvenser med en samrådstitid på 4 veckor. EFNS understryker att en längre samrådsperiod krävs.

Taxonomin bör synkroniseras med annan klimat- och miljölagstiftning på EU-nivå

Hållbarhetskriterierna i taxonomin tycks ha utvecklats vid sidan av annan klimat- och miljölagstiftning i EU. Länder och företag arbetar nu för att anpassa sig till de nya krav och hållbarhetskriterier som regleras genom till exempel förnybarhetsdirektivet (REDII) och ramdirektivet för vatten. Hållbarhetskriterierna i taxonomin och RED II skiljer sig åt vilket skapar en olycklig otydlighet om vad som ska anses hållbart i EU. Även vattenkraften som sedan 20 år arbetar efter riktlinjerna i EU:s vattendirektiv får nu dubbla regleringar med motstridiga krav att förhålla sig till.

EFNS understryker vikten av teknikneutralitet inom ramen för taxonomin och ser även en risk att taxonomins upplägg missar systemperspektiven då den bygger på bedömning av enskilda aktiviteter, var för sig och inte som en helhet.

En bedömning av hållbarhet måste ta hänsyn till regionala skillnader

Europas länder och regioner ser mycket olika ut. Norra Sverige är rikt på skog och stora vattendrag. Vi har ett kallt klimat, långa avstånd och en liten befolkning i förhållande till ytan vi lever på. Vad som är ett hållbart nyttjande av naturresurser på en plats kan vara ohållbart på en annan beroende på skilda förutsättningar. EFNS saknar en öppenhet för regionala skillnader i den delegerade akternas hållbarhetskriterier.

Skogsbruk

Det aktiva och hållbara skogsbruket är avgörande i EU:s gröna omställningsarbete och bör definieras som hållbart även inom EU:s taxonomi

Norra Sveriges skog är en del av det boreala skogsekosystemet. Med en yta på 222 564 km² där 97% av den produktiva landarealen är täckt av skog är norra Sverige en av Europas skogrikaste regioner och Sveriges skogsbestånd ökar stadigt. Under 1900-talet fördubblades i det närmaste virkesförrådet och lagret av kol i svensk skog, samtidigt som virkesskörden ökade till det dubbla. Utöver den brukade skogen har Sverige en skyddad skogsmark som är större än de hela skogsbestånden i 21 andra EU-länder.

Europaforum uppfattar kriterierna i den delegerade akten som ett underkännande av allt normalt skogsbruk och detta vänder vi oss starkt mot. För att uppnå klimatneutralitet 2050 är möjligheten att bedriva ett effektivt och hållbart skogsbruk avgörande. Skogar med god tillväxt över tid kommer under all överskådlig framtid att binda koldioxid och leverera hållbar råvara till samhällsnyttiga, biobaserade produkter som ersätter fossil råvara. Varje år bidrar svensk skogsnäring med klimatnytta som är nästan dubbelt så stor som de utsläpp Sverige rapporterar. EU borde istället stimulera den minskning av fossila utsläpp som uppstår när skogens produkter ersätter fossilbaserade.

Kolbalansen ska inte beräknas på enskilda skogsbestånd eller över en kort tidsperiod

I det svenska skogslandskapet finns skog i varierande ålder som avverkas vid olika tidpunkter. Rotationsperioden för skog i Sverige är 80–100 år vilket gör att krav på kolbalans inom 20 år för varje enskild skogsägare är näst intill omöjligt att uppnå och kommer inte att leda till någon ytterligare klimatnytta. Med ett hållbart skogsbruk, där det sker en kontinuerlig återplantering och där man tar hänsyn till markens kolförråd och långsiktiga produktionsförmåga, kan svensk skog avverkas till volymer motsvarande dess tillväxt samtidigt som kolförrådet i skogslandskapet hålls intakt eller till och med ökar över ett längre tidsperspektiv. Detta samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras. EFNS betonar att skogens roll i klimatarbetet inte kan värderas utifrån snäva betraktelser av kolflöden i enskilda skogsbestånd eller över en kort tidsperiod.

Bioenergi

Bioenergi och biodrivmedel är avgörande i klimatarbetet och bör därför inte betecknas som en övergångsteknologi

Bioenergi från skoglig biomassa är en av grundstommarna i svenska energisystem och står för ungefär 40 procent av energitillförseln. Skogsnäringens restströmmar används för produktion av värme och el i värmeverk och kraftvärmeverk och ersätter olja och kol. Restprodukter från massaindustrin används för att producera biodrivmedel och där finns en stor potential att öka produktionen. Den svenska reduktionsplikten för drivmedel har tillkommit för att byta ut de fossila bränslena mot förnybara med en förväntan att det ska skapa nya investeringar i produktion av biobränslen från svensk skogsråvara. Kommissionen har också tagit initiativ till att öka andelen fossilfria

flygbränslen och under överskådlig tid kommer det att handla om biobränslen. Att inte klassa biobränslen som hållbara kommer att blockera nödvändiga investeringar. Bioenergi är vidare en resurs vid framställning av grön vätgas.

I REDII betonas bioenergins betydelse för energiförsörjningen och sätter upp regler för hur bioenergi ska kunna produceras hållbart. Den delegerade akten från EU-kommissionen, där bioenergi betraktas som en övergångsteknologi, är inte alls i samklang med REDII och denna dubbeltydighet riskerar allvarligt att skada viljan att investera i hållbara bioenergilösningar.

Ett annat exempel är Fonden för en rättvis omställning (JTF) där investeringar i bioraffinaderier föreslås för en hållbar omställning, vilket strider mot kriterierna i taxonomin där bioenergi föreslås fasas ut. EFNS understryker att bioenergi ska ses som en långsiktig teknologi och som en del av en hållbar energiförsörjning.

Vattenkraft

Kriterierna för vattenkraft i den delegerade akten bör vara synkroniserade med ramdirektivet för vatten

EFNS välkomnar att vattenkraft inte längre betraktas som en teknologi som ska fasas ut, som först föreslogs i TEG-rapporten. För vattenkraften har den svenska regeringen nyligen beslutat om en ambitiös nationell plan vars syfte är att nå den för samhället bästa avvägningen mellan vattenmiljö och vattenkraft. De detaljkrav som ställs på vattenkraft i kommissionens förslag är ensidigt fokuserade på vattenmiljö, och inte på produktion av förnybar energi. De är också mer detaljerade än i ramdirektivet för vatten som redan har högt satta miljömål. EFNS betonar vikten av en balans mellan miljömål och produktion samt att kriterierna i den delegerade akten är synkroniserade med ramdirektivet för vatten.

Antaget av Europaforum Norra Sverige den 16 december 2020

Glenn Nordlund (S)
Ordförande EFNS
Region Västernorrland

Jonny Lundin (C)
Region Västernorrland

Erik Lövgren (S)
Kommunförbundet
Västernorrland

Åsa Ågren Wikström (M)
Vice ordförande EFNS
Region Västerbotten

Rickard Carstedt (S)
Region Västerbotten

Ann Åström (S)
Region Västerbotten

Nils-Olov Lindfors (C)
Region Norrbotten

Britta Flinkfeldt (S)
Norrbottens Kommuner

Anders Josefsson (M)
Norrbottens Kommuner

Elise Ryder Wikén (M)
Region Jämtland Härjedalen

Robert Uitto (S)
Region Jämtland Härjedalen

Jonas Andersson (S)
Kommunerna i Jämtlands län

Daniel Danielsson (C)
Kommunerna i Jämtlands län